

Ajankohtaista kiertotaloudesta ja jätehuollosta

Anna-Maija Pajukallio & Riitta Leinen

Jätealan yhteistyöryhmä 21.9.2022

Esittelyssä

- Ajankohtaista kiertotalousohjelmasta
- Jätelain muutosten askelluksia
- EEJ-asetuksista
- EU:ssä käsittelyssä olevia jätteasioita
- Jäteverolain muutosta koskeva HE
- Mikromuoveja koskevia aloitteita
- Kiertotalouspaketti 2
- Kemikaaleja, jätteitä ja saastumista koskevan kv-tiedepaneelin perustaminen

Kiertotalouden green dealiin lähdössä 80 toimijaa

[YM:n ja TEMin tiedote 9.9.](#)

80 toimijaa alkaa tavoitella kiertotalouden edelläkävijyyttä

työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö

9.9.2022 9.12 TIEDOTE

Kiertotaloutta edistävän vapaaehtoisin green deal -sitoumuksen valmisteluun osallistuu 80 toimijaa. Yhteistyöllä tuotetaan tutkimustietoa luonnonvarojen käytöstä ja tunnistetaan vaikuttavimpia toimia kiertotalouden edistämiseen. Mukana ovat lähes kaikki maakunnat, isoimmat kaupungit, yritys- ja toimialajärjestöjä, metsäteollisuuden suurimmat yritykset sekä rakentamisen alan toimijoita.

Kiertotalousohjelman
nettisivuilta löytyy
[lista yhteistyöprosessiin
ilmoittautuneista tahoista](#)

Kiertokirje 3/2022 – tulevia tapahtumia

<https://ym.fi/kiertotalousohjelma>

Tilaa Kiertokirje ja saat suoraan sähköpostiisi tietoa kiertotalousohjelman etenemisestä!

Epävarmuuden ajasta hyvän kiertoon

- YM, TEM ja Sitra järjestävät Epävarmuuden ajasta hyvän kiertoon -tilaisuuden 29.9.2022 klo 9-13 Musiikkitalossa, Helsingissä. Ilmoittautuminen 22.9. mennessä.

Kiertotalous-Suomi

- Suomen ympäristökeskus SYKE:n ja Motivan luotsaama kiertotalouden osaamisverkosto Kiertotalous-Suomi lanseerataan 27.9.2022 verkossa ja keskustakirjasto Oodissa Helsingissä.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ilmoittautuminen Circular Design -kehityspolulle on auki

- Circular Design -kehityspolkuun kutsutaan yrityksiä, jotka haluavat pureutua syvälle kiertotalouden mukaisen suunnittelun periaatteisiin ja käytännön ratkaisuihin. Ilmoittautumiset 9.10. mennessä.
- Ohjelman aloitustapahtuma järjestetään 4.10.2022 klo 13-15 Helsingin Tiedekulmassa ja verkossa. Ilmoittautumiset 30.9. mennessä.

Mistä osaajat kiertotalouteen? -työpaja

- Ympäristöministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö kutsuvat osaamisen ja kiertotalouden parissa työskenteleviä yhteiseen verkkotyöpajaan 21.11.2022 klo 13-15.30. Lisätietoja saat lokakuun alkuun mennessä kiertotalousohjelman verkkosivuilta tai veera.visuri@gov.fi.

Jätelain muutoksiin liittyviä askelluksia

- SIIRTO-rekisteri käyttöön tiettyjen jätteiden kuljetuksissa 1.9.2022 alkaen
 - [siirtorekisteri käyttöön](#)
 - Erillinen esitys rekisteristä (Laura Paloviita)
- Valtioneuvosto hyväksyi SUP-direktiivin toimeenpanoon liittyvän hallituksen esityksen 15.9.2022 [HE 141/2022 vp \(eduskunta.fi\)](#)
 - Tiedote: [SUP-HE](#)
 - Voimaan loppuvuodesta 2022 tai alkuvuodesta 2023
 - Asetukset voimaan heti sen jälkeen, kun laki hyväksytty
 - SUP-tuottajavastuuseen liittyviä sidosryhmätilaisuuksia luvassa vuoden 2023 alkupuolella
- Jätelain sidosyksikkörajan muutosta ja sote-jätehuoltoa koskeva siirtymäsäännöstä koskevan luonnoksen lausuntokierros päättyi 12.8.22
- Tavoitteena on saada hallituksen esitys hyväksyttyä viikolla 40

EEJ-asetusten tilannekatsaus

VnA betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymisen arviointiperusteista

- Asetus tuli voimaan 1.9.2022
- Soveltamisohje YM:n internet-sivuilla <https://ym.fi/jatelainsaadanto> – ohjetta voidaan täydentää soveltamiskäytännön täsmentyessä ja käytöstä saatujen kokemusten perusteella

Komission EoW-asetusvalmistelu

- Komission **muovijätettä** koskevan EoW-kriteeristön osalta aikataulu edelleen 2024-2025 (JRC:n lopullinen ehdotus alkuvuonna 2024)
 - Arviolta aikaisintaan voimaan 2025/2026?
 - Ilmeisesti polymeerikohtainen lähestymistapa
 - Kokous YM/SYKE ja JRC (komissio) 14.9.
 - Suunnitelmissa jatkaa kansallisen muovijätteitä koskevan asetuksen valmistelua nopeassa tahdissa
- Tekstiilien EoW-kriteerien osalta työ alkanee 2023

Vireillä olevaa jätealan EU-työtä lyhyesti

- **Akkuasetuksen** osalta jatketaan trilogivaihetta Tsekin johdolla
 - Tavoitteena hyväksyä tämän vuoden aikana, jolloin se tulisi voimaan ensi vuonna, joskin eri vaatimuksille erilaisia siirtymäaikoja
 - Tällä hetkellä on vielä monia isoja kysymyksiä auki, mm. tuottajavastuuseen liittyviä Suomen kannalta tärkeitä artikloita sekä kierrätystavoitteiden kunnianhimoa ja aikataulua
 - Seuraava poliittinen trilogineuvottelu on syyskuun lopulla
- **Jätteensiirtoasetuksen** uudistamista koskeva ehdotus aktiivisessa käsittelyssä neuvostossa.
 - Tavoitteena edistymisraportti 20.12. ympäristöneuvoston agendalla.
- **POP-asetuksen jäteliitteitä** koskevissa trilogineuvotteluissa sopu kesäkuussa
 - Julkaistaneen syksyllä, voimaan 6 kk julkaisun jälkeen
 - Huolenaiheena PCDD/PCDF-raja-arvojen vaikutukset kotitalouksien nuohousnoen ja biomassan polttolaitosten pohjatuhkien jätehuoltoon – puutteelliset tiedot tuhkien PCDD/PCDF-pitoisuuksista, tarvitaan lisäselvityksiä.
- Selvitystarpeita ensi vuodelle!

Jäteverolain muutosehdotus

- Jäteverolain muutosta koskeva hallituksen esitys tarkoitus hyväksyä VN:ssa to 22.9.
- Jäteveropohjan laajentaminen eräisiin jätejakeisiin:
 - viherlipeäsakka (jätenimike 03 03 02) eli soodasakka
 - rakentamisessa ja purkamisessa syntyvä kipsijäte (jätenimike 17 08 02)
- Jäteveron inflaatiotarkistus: 70 => 80 euroa/tonni
- VM:n virkamiesesityksessä ehdotetaan neljän vuoden siirtymäaikaa viherlipeäsakalle, kipsijätteen ehdotetaan tulevan veron piiriin vuoden 2023 alusta

Mikromuoveja koskeva REACH-rajoitusehdotus

- fokuksena **tarkoituksellisesti lisätyt mikromuovit**, partikkelikokoon sidottu
- kumirouhenurmi poistettava 6 vuoden siirtymäajalla, aikataulun realismi
- korvaajaehdokasesimerkki <https://www.lansivayla.fi/paikalliset/1352925>
- käsittely ECHA:n riskinarviointikomiteassa (RAC) ja sosioekonomisessa komiteassa (SEAC) vaikutusarvioinnit tärkeitä
- ehdotus siirtynyt REACH-komitean käsittelyyn => mahdollisesti äänestys jo joulukuussa (epätodennäköistä, että onnistuu)

Mikromuovipäästöjen ehkäisytöimien koskeva aloite

- Tavoitteena vähentää **tahattomasti ympäristöön päästettäviä** mikromuoveja, erityisesti vaatteista käytön ja pesun yhteydessä pääsevät mikromuovit, autonrenkaista ympäristöön joutuvat mikromuovit sekä kuljetuksen aikaiset muovipellettipäästöt.
- Komission aikomuksena on puuttua mikromuovipäästöihin tuotemerkintöjen, standardien ja sertifikaattien sekä lainsäädännön keinoin. Toimet kohdistuvat tekstiileihin, renkaisiin ja muovipelletteihin.
- Mahdollisesti/todennäköisesti asetus, ehdotus vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä

Kiertotalouspaketti II 30.11.2022

- **Pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin tarkistus (PPWD)** => harmonisoinnin vuoksi asetukseksi
 - muutosehdotukset koskisivat mm. pakkausjätteiden määrän vähentämistä, uudelleenkäytön ja kierrätyksen edistämistä sekä kierrätetyn materiaalin käytön lisäämistä.
 - mahdollisen pakkauksen kierrätettävyyden määritelmä ei saisi estää uusia tuoteinnovaatioita
- **(Säädös)ehdotus ympäristöväittämien perusteleemisesta**
 - valmistelun yhteydessä on tutkittu ympäristöjalanjälkimetodologian lisäksi myös kierrätettävyyden sisällyttämistä osaksi vihreiden väittämien säädöstä.
 - vaihtoehtoisia toteuttamistapoja: suositus, lainsäädäntöaloite vapaaehtoisesta ympäristöjalanjälkijärjestelmästä; lainsäädäntöaloite vihreistä väittämistä eli silloin kun yritys viestii ympäristöstä, olisi sen käytettävä ympäristöjalanjälkimetodologiaa.

- **Biopohjaisia, biohajoavia ja kompostoituvia muoveja koskeva politiikkakehys** (ei säädös)
 - Poliitiikkakehikko pyrkii kehittämään kyseisten materiaalien elinkaariarviointia, tunnistamaan biohajoaville ja kompostoituville materiaaleille soveltuvat käyttökohteet sekä vähentämään ao. materiaaleihin liittyvää epäselvyyttä.
 - Biopohjaisuus, biohajoavuus ja kompostoitavuus tarkoittavat varsin erilaisia ominaisuuksia, ja niiden mahdolliset vaikutukset ilmastoon, ympäristöön ja ihmisten terveyden kannalta ovat erilaisia.
 - Suomessa on vahvaa biomateriaaliosaamista ja runsaasti erityisesti puubiomassaan perustuvia raaka-aineita.
- **Korjauttamisoikeus (OM) – ns. right to repair aloite**
 - **Kestävä kuluttaminen – korjauksen ja uudelleenkäytön edistäminen** (Sofia Aspelund, OM päävastuu ja YM:n osalta yhteyshenkilönä Sarianne Tikkanen)
 - Komission aloitteen tavoitteena on edistää tavaroiden kestävämpää kuluttamista kannustamalla sekä tuottajia että kuluttajia pidentämään tavaroiden elinkaarta korjauttamalla ja uudelleenkäyttämällä niitä.
 - Ehdotus liittyy läheisesti muihin kiertotalousaloitteisiin ja tukee yhdessä niiden kanssa sekä kestävää tuotepolitiikkaa että kuluttajien kestäviä valintoja.

Komissio on ehdottanut vaihtoehtoisina ohjauskeinoina joko tavarankauppadirektiivin muuttamista tai uuden, erillisen lainsäädäntöehdotuksen esittämistä korjauttamisoikeudesta.

Hallitustenvälisen kemikaaleja, jätteitä ja saastumista koskevan tiedepolitiikkapaneelin perustaminen

- UNEA 5.2 kokouksen 5/8 päätöslauselma: Perustetaan itsenäinen, hallitustenvälinen kemikaaleja, jätteitä ja saastumista koskeva tiedepolitiikkapaneeli (vrt. IPCC, luonnonvarapaneeli)
- Paneelin ydintehtävät:
 - Relevanttien uusien asioiden identifiointi ja näyttöön perustuvien ratkaisuvaihtoehtojen esittäminen
 - Arviointiraporttien tekeminen ajankohtaisista aiheista ja ratkaisuvaihtoehtojen esittäminen
 - Ajantasaisen tiedon tuottaminen, tieteellisen tutkimuksen keskeisten aukkojen identifiointi, tutkijoiden ja päätöksentekijöiden välisen viestinnän edistäminen ja tuloksien jakaminen eri yleisöille
 - Tietojen jakaminen maiden välillä
- Neuvotteluprosessi:
 - Mandaatti avoimelle työryhmälle (OEWG) käynnistää neuvottelut
 - OEWG:n neuvotteluja vuosina 2022-2024, jonka jälkeen hallitustenvälinen kokous päättää tiedepolitiikkapaneelin perustamisesta

Kiitokset!

puh. 050 461 8652

anna-maija.pajukallio@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment